

UZASADNIENIE

Powód A. R. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od Skarbu Państwa – Dyrektora Zakładu Karnego w C. kwoty 70.000 złotych w związku z nie zapewnieniem powodowi godnych człowieka warunków oraz humanitarnego traktowania. Powód wskazał, że przebywał w celach przeludnionych, z niesprawnym sprzętem, za małym dopływem ciepłej wody, nie wystarczającym oświetleniem. Powód wskazał, że nie zapewniono mu odzieży zimowej, oraz celowo pozbawiono snu. Powód wskazał ponadto, że otrzymywał złe posiłki, leki, zrywał więź z rodziną z uwagi na cenzurę listów i podsłuchiwanie rozmów telefonicznych oraz rozmów odbywanych w celi.

Powód Skarb Państwa – Dyrektor Zakładu Karnego w C. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując, że zarzuty podnoszone w pozwie nie znajdują oparcia w stanie faktycznym i prawnym. Wszelkie działania podejmowane przez pozwaną jednostkę penitencjarną względem powodowa zawsze były zgodne z obowiązującym prawem. Funkcjonariusze i pracownicy cywilni pozwanej jednostki nie dopuścili się względem powodowa żadnych działań mogących naruszać jego dobra osobiste zdrowie oraz prawo do opieki medycznej oraz humanitarnego traktowania.

Sąd Rejonowy w Łomży wyrokiem z dnia 18 lipca 2018 r., sygn. akt I C 24/18 w punkcie I oddalił powództwo; w punkcie II odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu.

Powyższe orzeczenie zapadło w tak ustalonym stanie faktycznym:

Powód w pozwanej jednostce przebywał od 25 września 2017 roku do 20 grudnia 2017 roku. W tym okresie nie przebywał w celach przeludnionych, nie wydawano wobec niego decyzji o umieszczeniu w celi, w której powierzchnia na jedną osobę wynosi mniej niż 3 m². Powód przebywał w czasie pobytu w pozwanym zakładzie karnym w celach pawilonu B i C (k.32-40). W odpowiedzi na pozew pozwany ustosunkował się do wszystkich zarzutów stawianych przez powoda. Pawilon mieszkalny B został oddany do użytku w kwietniu 2005r. zaś pawilon C w dniu 26.12.2007r. po generalnym remoncie. Cele mieszkalne posiadają wydzielony kącik sanitarny z umywalką i ustępem, kąpiel wydawana jest w pomieszczeniu łaźni. Możliwość korzystania z ciepłej wody, zarówno podczas kąpieli jak i codziennych prac higieniczno-porządkowych, określa w każdym przypadku zarządzenie Dyrektora Zakładu Karnego w C. w sprawie ustalenia porządku wewnętrznego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, każdy z osadzonych ma zapewnione pojedyncze łóżko koszarowe do spania oraz sprzęt kwaterunkowy. Miejszem spożywania posiłków jest cela mieszkalna, wyposażona w stół więzienny wraz z odpowiednią do ilości osadzonych liczbą taboretów więziennych. Do przechowywania żywności w celach mieszkalnych każdy z osadzonych ma do dyspozycji wiszącą szafkę. Kwatermistrze oddziałowi dokonują na bieżąco wizytacji cel mieszkalnych pod kątem wyposażania ich w sprzęt kwaterunkowy oraz sprawdzają stan techniczny pomieszczeń oraz sprzętu. W Zakładzie Karnym w C. corocznie dokonywane są przeglądy przewodów kominowych oraz wentylacji w pomieszczeniach, między innymi celach mieszkalnych, każde pomieszczenie wyposażone jest w system wentylacji naturalnej – kratka wentylacyjna. W każdej celi mieszkalnej znajduje się okno, osadzeni mają nieograniczoną możliwość otwierania okien w celach. Oświetlenie cel mieszkalnych w pawilonach, gdzie przebywał powód zostało wykonane zgodnie z projektem budowlanym - instalacji elektrycznych wewnętrznych sporządzonym przez projektanta z odpowiednimi uprawnieniami budowlanymi. Stosunek okien do powierzchni podłogi wynosi ponad 1:8 i jest zgodny z przepisami ogólnymi w budownictwie mieszkaniowym. Pozwany wykazał zatem, że zakład karny w części, gdzie przebywał powód, spełnia warunki do bezpiecznego przebywania w nim ludzi. Do oświetlenia cel wykorzystano oprawy jarzeniowe, a źródłem światła są świetlówki dające światło rozproszone, natężenie średnie oświetlenia celi mieszkalnej wynosi ponad 200 luksów i odpowiada oświetleniu pokoju mieszkalnego w budownictwie powszechnym. Nie mają tu zastosowania normy, dotyczące oświetlenia w miejscu pracy, gdyż osadzeni w celach mieszkalnych nie wykonują prac. W pawilonach B i C, w których powód odbywał karę pozbawienia wolności, nie ma zamontowanych przesłon okiennych w postaci tzw. „blend”. Blendy znajdują się w pawilonie mieszkalnym A – oddziały dla odbywających karę w warunkach zakładu

karnego zamkniętego oraz dla tymczasowo aresztowanych. Odzież skarbowa wydawana osadzonym spełnia wszelkie normy użytkowe, odzież jest prana przez podmiot zewnętrzny, który zajmuje się również naprawą ewentualnych drobnych uszkodzeń. Zgodnie z Zarządzeniem nr (...) Dyrektora Zakładu Karnego w C. w sprawie ustalenia porządku wewnętrznego w Zakładzie Karnym w C. (k. 65-66) skazany odbywający karę pozbawienia wolności w zakładzie typu zamkniętego, korzystają z odzieży dostarczonej przez administrację zakładu, zezwala się na korzystanie z własnej bielizny i obuwia. Wymiana odzieży odbywa się na pisemną prośbę osadzonego nie częściej niż jeden raz w miesiącu, w przypadku uszkodzenia wydawana jest ona na bieżąco w razie potrzeb. Kurtka zimowa jest wydawana na okres zimowy, a także w zależności od warunków atmosferycznych na okres przejściowy. Kurtki są przechowywane przez funkcjonariusza wyznaczonego przez dyrektora jednostki, natomiast w okresie letnim są zdawane do magazynu. Pozwany wskazał ponadto, że zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności skazanych rozmieszcza się w celach mieszkalnych uwzględniając w szczególności płeć, wiek oraz uprzednie odbywanie kary pozbawienia wolności – chrapanie nie jest więc kryterium brany pod uwagę przy rozmieszczaniu osadzonych. Otrzymywane przez powoda posiłki jak i sposób ich wydawania, zawsze były zgodne z obowiązującymi przepisami, posiłki zawsze mają odpowiednią jakość, temperaturę, gramaturę, wartość odżywczą (k. 52-63). Proces dystrybucji posiłków był przedmiotem kontroli służb sanitarnych, które nie stwierdziły w tym zakresie żadnych nieprawidłowości, na co pozwany przedstawił dowody w postaci notatek służbowych i protokołów kontroli sanitarnej (k. 42-51). Co do zarzutu odnoszącego się do sposobu leczenia i wydawania leków wskazano, że skazanemu zapewnia się bezpłatne świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne. Skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo wyboru lekarza i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, świadczeniodawcy udzielającego ambulatoryjnych świadczeń opieki zdrowotnej, lekarza dentysty oraz szpitala. Pozwany wskazał, że powód miał zawsze zapewnioną właściwą opiekę lekarską. Leki znajdujące się w Ambulatorium ZK w C. pochodzą z Apteki (...) SW w Białymstoku. Wszelkie leki mają aktualne daty, terminy ważności i wydawane są osadzonym według wskazań lekarskich w jednorazowych dawkach, w oddzielnych pojemnikach dla każdego osadzonego, w sposób wykluczający kontakt leku z dłonią funkcjonariusza służby zdrowia. Pozwany nigdy nie prowadził na osadzonych żadnych doświadczeń, eksperymentów medycznych (k. 64, 107). Pozwany, odnosząc się do kolejnego zarzutu podał, że zgodnie z art. 90 pkt 8 kkw korespondencja (w tym rozmowy telefoniczne) skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu zamkniętego podlega cenzurze administracji zakładu karnego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Cenzura korespondencji nie obejmuje korespondencji urzędowej oraz kontaktów z pełnomocnikiem (k. 67, 68, 69, 71). Wskazano, że w dniach 28 grudnia 2017 roku do 5 stycznia 2018 roku w pozwanej jednostce została przeprowadzona lustracja przez sędziego penitencjarnego. W jej wyniku nie stwierdzono, żadnych zaniedbań i nie zgłoszono potrzeby wydania zaleceń pokontrolnych, na dowód czego przedstawiono sprawozdanie z lustracji (k. 73-82). W świetle powyższego, warunki przebywania w zakładzie karnym, w tym warunki związane z opieką zdrowotną i żywieniową, były odpowiednie.

Sąd Rejonowy podkreślił, że pozwany w odpowiedzi na pozew ustosunkował się do wszystkich zarzutów stawianych przez powoda skutecznie je odpierając, co znajduje odzwierciedlenie w dołączonej do odpowiedzi dokumentacji.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgromadzone w sprawie dowody nie potwierdziły roszczeń powoda, czy wskazywanych przez niego uchybień w funkcjonowaniu zakładu karnego, a przy tym brak jest w pozwie również podstaw, na jakich powód oparł wyliczenia żądanej przez siebie kwoty.

Sąd Rejonowy wskazał, że zasady pobytu osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych są bardzo szczegółowo uregulowane w kodeksie karnym wykonawczym, przepisach wykonawczych wydanych na jego podstawie oraz wewnętrznych instrukcjach wydawanych przez dyrektorów tych jednostek. Tak szczegółowe rozwiązania mają na celu zapewnienie osadzonym zachowania należnych im praw oraz usuwają wszelkie wątpliwości odnośnie ich naruszania.

W ocenie Sądu Rejonowego Dyrekcja Zakładu Karnego nie dopuściła się wobec powoda naruszenia jakichkolwiek przepisów. Wszelkie decyzje podejmowane przez nią miały oparcie w obowiązujących przepisach prawa.

Sąd Rejonowy podkreślił, że nie stwierdził okoliczności powodujących powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Pozwany zakład karny nie podjął wobec powoda żadnych niezgodnych z prawem działań lub zaniechań, o których mowa w art. 417 kc. Zgodnie z przepisem art. 445 § 1 kc sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przy czym przez krzywdę rozumie się szkodę moralną, cierpienia wywołane określonym zachowaniem lub zdarzeniem. W okolicznościach niniejszej sprawy, nie można mówić o jakiegokolwiek krzywdzie, którą poniósłby powód w związku z wykonywaniem wobec niego kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w C.. Wszelkie stosowane wobec niego ograniczenia wynikają z istoty kary, która jest wobec niego wykonywana, przy czym ograniczenia te stanowią swoisty zamierzony i legalny element wykonywania tej instytucji. W związku z powyższym, uznając, iż powód nie wykazał jakichkolwiek przesłanek warunkujących przyznanie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę Sąd jego powództwo w całości oddalił.

Sąd Rejonowy oddalił wnioski powoda: o zwrócenie się do SO w Łomży o przedstawienie corocznych raportów z wizyt w jednostce, o zwrócenie się (...) o nadesłanie corocznych raportów, o zwrócenie się do Rzecznika Praw Obywatelskich o nadesłanie raportów z wizytacji w jednostce, o zwrócenie się do Stacji Sanitarno Epidemiologicznej o nadesłanie raportów z wizytacji jednostki, o zwrócenie się do Rzecznika Okręgowej Izby Lekarskiej o nadesłanie raportów związanych z brakiem opieki medycznej, o zwrócenie się do Inspektoratu Nadzoru Budowlanego o nadesłanie raportów dopuszczenia jednostki do użytku, o powołanie biegłego sądowego do sporządzenia opinii o stanie zdrowia albowiem zmierzałyby one jedynie do przedłużenia postępowania. Obszerna dokumentacja dołączona do odpowiedzi na pozew a także dokumentacja medyczna dot. powoda zażądana przez Sąd, była wystarczająca do wydania rozstrzygnięcia w sprawie.

O kosztach orzeczono na podatnie art. 102 kpc. Powód jest osobą osadzoną w Zakładzie Karnym, nie posiada żadnego majątku, nie ma również żadnego źródła utrzymania.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł powód.

Skarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa, nie sprowadzono go na posiedzenie Sądu, w sytuacji gdy złożone powództwo zawierało wnioski o doprowadzenie z AŚ-ZK na posiedzenie celem uczestniczenia w nich, możliwości składania wniosków dowodowych, oraz przesłuchania świadków wskazanych w złożonych wnioskach dowodowych,
2. naruszenie prawa do obrony oraz ochrony interesów związanych ze sprawą, z powodu braku pomocy wykwalifikowanej doszło do wydania wyroku;
3. Podniósł zarzut w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego wyroku iż jego powództwo nie zasługuje na uwzględnienie ponieważ nie przesłuchano go oraz zgłoszonych przez niego świadków, a Sąd zawierzył odpowiedzi pozwanego, którą zdyskredytowałby powołani przez niego świadkowie,
4. Podniósł zarzut w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego wyroku iż pozwany i Dyrektor Zakładu Karnego w C. zapewnił zgodne z prawem i przepisami prawa – godne humanitarne warunki odbywania kary pozbawienia wolności zawarte w art. 102 pkt 1, art. 115 kkw oraz art. 2 pkt 2 ust. 3 o SW którym jednym z podstawowych obowiązków jest zapewnienie ażeby stan zdrowia osadzonego nie uległ pogorszeniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja, o ile wnosi o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania zasługuje na uwzględnienie, albowiem zarzuty w niej zawarte okazały się zasadne.

Rację ma skarżący twierdząc, że Sąd Rejonowy dopuścił się uchybień w zakresie procedowania tak istotnych, że miały one wpływ na treść rozstrzygnięcia. Naruszył bowiem Sąd zasady przeprowadzania postępowania dowodowego, wynikające z przepisu art. 217 k.p.c.

Naruszenia powyższe były na tyle istotne, że powodują konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w istotnej dla rozstrzygnięcia części niemal w całości, co już uzasadnia rozstrzygnięcie o uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Pomimo zgłoszenia wniosków, nie zostało bowiem przeprowadzone odpowiednie postępowanie dowodowe, które doprowadziłoby do ustalenia wszystkich istotnych dla sprawy faktów, a mianowicie tego, czy powód w związku z wykonywaniem wobec niego kary pozbawienia wolności poniósł krzywdę. Powód już w pozwie wniesionym w dniu 8 listopada 2017 r. zgłosił wnioski dowodowe: o doprowadzenie go na rozprawę z jednostki penitencjarnej, o zwrócenie się do SO w Łomży o przedstawienie corocznych raportów z wizyt w jednostce, o zwrócenie się do (...) o nadesłanie corocznych raportów z wizytacji w jednostce, o zwrócenie się do Stacji Sanitarni-Epidemiologicznej o nadesłanie raportów z wizytacji jednostki, o zwrócenie się do Rzecznika Okręgowej Izby Lekarskiej, o nadesłanie raportów dopuszczenia jednostki do użytku, o powołanie biegłego sądowego do sporządzenia opinii, o stanie zdrowia.

Sąd Rejonowy w trakcie postępowania nie odnosił się do wskazanych przez powoda kwestii, skupiając się jedynie na dowodach przedstawionych przez pozwanego. W trakcie zaś rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku Sąd Rejonowy oddalił wszystkie wskazane przez powoda wnioski dowodowe nie wskazując też przyczyn takiej decyzji procesowej, ani podstawy prawnej. W uzasadnieniu wyroku oddalającego powództwo odniósł się do tego postanowienia wskazując, iż ww. wnioski dowodowe podlegały oddaleniu albowiem zmierzałyby one jedynie do przedłużenia postępowania sądowego. Wskazał, iż obszerna dokumentacja dowodowa dostarczona przez pozwanego była wystarczająca do wydania rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd pierwszej instancji naruszył zatem regulację z art. 217 § 1 k.p.c., zgodnie z którą strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Przepisy dalszych § 2 i § 3 stanowią o wyjątkach od tej zasady, kiedy to sąd pominię wnioski zgłoszone po upływie określonego terminu bądź jedynie dla zwłoki, jednak między innymi z takim zastrzeżeniem, że do pominięcia nie dojdzie, jeżeli uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

W realiach niniejszej sprawy wszystkie wnioski dowodowe zostały zgłoszone przez powoda już w pozwie, a dopiero na ostatniej rozprawie zostały one oddalone, - pod nieobecność powoda. Tym samym powód nawet nie miał możliwości zgłoszenia zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. Zważyć też należy, że art. 187 § 1 pkt. 2 k.p.c. każe przytoczyć w pozwie okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie, a § 2 pkt 4 wskazanej regulacji wskazuje na możliwość zażądania na rozprawę dowodów znajdujących się w sądach, urzędach lub u osób trzecich. W ustalonym przebiegu postępowania, nie sposób uznać wniosków dowodowych powoda zgłoszonych już w pozwie za dowody które mogłyby być zgłoszone dla zwłoki w postępowaniu sądowym. Mając na uwadze, że zostały zgłoszone w pozwie, a oddalone tuż przed ogłoszeniem wyroku, z pewnością ich uwzględnienie nie spowodowałyby zbędnej zwłoki w postępowaniu sądowym.

Jednocześnie wskazać należy, na regulację art. 235 k.p.c., który wyraża normatywnie zasadę bezpośredniości postępowania sądowego (por. wyrok SN z dnia 16 czerwca 1967 r., III PRN 9/67, LEX nr 6180; wyrok SN z dnia 28 września 1971 r., II CR 384/71, LEX nr 6993; wyrok SN z dnia 29 marca 1973 r., II CR 75/73, LEX nr 7237; uzasadnienie wyroku SN z dnia 20 sierpnia 2001 r., I PKN 571/00, OSNP 2003, Nr 14, poz. 330). Analizując jego treść dochodzi się do wniosku, że zawiera on regułę procesową (postępowanie dowodowe odbywa się przed sądem orzekającym) i wyjątek od niej (chyba że sprzeciwia się temu charakter dowodu albo względ na poważne niedogodności lub niewspółmierność kosztów w stosunku do przedmiotu sporu.). R. legis takiego kształtu omawianego przepisu jest założenie, że wyłącznie bezpośredni kontakt sądu orzekającego z podmiotami biorącymi udział w postępowaniu oraz rzeczowymi środkami dowodowymi zapewnia temu sądowi możliwość poczynienia odpowiednich spostrzeżeń, istotnych dla oceny wiarygodności i mocy dowodów. Powód w pozwie złożył wniosek o doprowadzenie go rozprawę. Jednakże z akt sprawy wynika, że sąd nie przychylił się do tego wniosku, wysyłając powodowi jedynie zawiadomienia

o kolejnych terminach rozpraw. W tym sensie należy wskazać, że art. 235 § 1 k.p.c. uwiarygadnia swobodną ocenę dowodów, określoną w art. 233 § 1 k.p.c. Relacja ta jest ważna, gdyż ocena wiarygodności i moc dowodów, wprawdzie odbywa się na podstawie wszechstronnego rozważania materiału dowodowego, jednak sąd dokonuje jej według własnego przekonania. Niewątpliwie zaniechanie wysłuchania przez powoda przed sądem w realiach niniejszej sprawy nie pozwoliło sądowi pierwszej instancji ustalić na czym miałyby polegać krzywda powoda w związku z przebywaniem w zakładzie karnym. Wskazać też należy, że przeprowadzenie tego dowodu pozwoliłoby sądowi ustalić jakie kolejne dowody należy przeprowadzić aby prawidłowo rozstrzygnąć sprawę.

Tym samym oznacza to, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, wskutek wad proceduralnych. Nierozpoznanie istoty sprawy polega na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominięciu merytorycznych zarzutów pozwanego. Oznacza to niewyjaśnienie i pozostawienie poza oceną okoliczności faktycznych, stanowiących przesłanki zastosowania normy prawa materialnego, będącej podstawą roszczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, Nr 1, poz. 22; z dnia 9 stycznia 2001 r., I PKN 642/00, OSNAPiUS 2002, Nr 17, poz. 409, z dnia 5 lutego 2002 r., I PKN 845/00, OSNP 2004, Nr 3, poz. 46; z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP, 2003 Nr 3, poz. 36; z dnia 25 listopada 2003 r., II CK 293/02, LexPolonica nr 405129). W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CSK 299/10, LEX nr 784969 wyjaśniono, że pojęcie "istota sprawy", o którym mowa w art. 386 § 4 k.p.c., dotyczy jej aspektu materialnoprawnego i zachodzi w sytuacji, gdy sąd nie zbadał podstawy materialnoprawnej dochodzonych roszczeń, jak też skierowanych przeciwko nim zarzutów merytorycznych, tj. nie odniósł się do tego, co jest przedmiotem sprawy uznając, że nie jest to konieczne z uwagi na istnienie przesłanek materialnoprawnych, czy procesowych unicestwiających dochodzone roszczenie.

Dotychczasowe rozważania pozwalają twierdzić, że przed Sądem pierwszej instancji nie doszło do rozpoznania istoty sprawy. Sąd ten stosował adekwatne przepisy prawa materialnego. Wadliwie jednak pominał postępowanie dowodowe i z tej też przyczyny dowody zgromadzone w toku postępowania nie mogły stanowić wyłącznej podstawy do odtworzenia stanu faktycznego. W rezultacie, "nie rozpoznanie istoty sprawy" okazało się czynnikiem determinującym potrzebę uchylecia zaskarżonego wyroku.

Wskazać należy, że miarą przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości jest obiektywna niemożność uznania przez sąd drugiej instancji bezzasadności apelacji albo jej uwzględnienia i orzeczenia co do istoty sprawy. Oznacza to, że dowody przeprowadzone przed sądem pierwszej instancji powinny pozostawać w interferencji z istotą sporu. Normatywną projekcją tej zależności wskazano w art. 227 k.p.c., zgodnie z którym przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Na tym polega zespolenie w art. 386 § 4 k.p.c. czynnika materialnoprawnego i procesowego.

Dlatego zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c. orzeczono jak w sentencji. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji przeprowadzi dowód z przesłuchania powoda, przeanalizuje konieczność przeprowadzenia dowodów zaproponowanych przez powoda i wówczas rozważy możliwość przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych, co umożliwi zastosowanie przepisów prawa materialnego.

Na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy pozostawił sądowi pierwszej instancji rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.